

Babykunde, met posters

Twee maanden terug bracht een collega mij het boek *Babykunde* onder de aandacht. In dit boek presenteert Monique van Boom een aantal recente wetenschappelijke bevindingen en laat zij zien hoe je die kunt gebruiken in je werk met baby's op de groep. Zij bespreekt de wetenschappelijke bevindingen aan de hand van acht thema's.

De acht thema's in het boek zijn:

- huilen (3-4 maanden)
- gezichten en emoties herkennen (5-6 maanden)
- imiteren en voorspellen (7-9 maanden)
- in gesprek gaan met klanken (10-12 maanden)
- wijzen en vocaliseren (13-15 maanden)
- blikken volgen (12-18 maanden)
- samenwerken (19-23 maanden)
- vriendschappen (vanaf 18 maanden)

Elk thema start met een aansprekende foto die aansluit bij het thema. Daarna volgt een beschrijving van wat baby's doen en achtergrondinformatie over het thema. Je leest een beknopte beschrijving van een wetenschappelijk experiment en de resultaten van dit experiment. Daarna volgt een vertaling van de resultaten naar de betekenis voor de praktijk in de kinderopvang.

Elk thema besluit met vragen voor gesprekstof, punten om te observeren en uit te proberen. Sommige hoofdstukken presenteren praktische weetjes, bijvoorbeeld over hoe je een baby kan troosten en hoe het soort spel invloed heeft op het vocaliseren van baby's.

Posters

Voor elk thema is een losse poster bij het boek toegevoegd, om op de locatie op te hangen.

Op de posters staan vragen die pedagogisch medewerkers kunnen helpen nog beter te observeren en (nieuw) pedagogisch handelen uit te proberen. De vragen helpen de pedagogisch medewerker met collega's in gesprek te gaan over het thema.

De posters sluiten naadloos aan bij de theorie van het boek en zijn een hulpmiddel om een oefencyclus te doorlopen, met de volgende drie fasen: reflecteren, observeren en uitproberen. De methodiek van de oefencyclus wordt in het boek toegelicht.

Waarom dit boek?

De achterflap van het boek schrijft hierover het volgende: baby's maken vanaf hun geboorte contact met de wereld. Met hun ogen en handen, hun lijfje en hun stem reageren ze op indrukken en geven ze boodschappen. Zien ze wat jij ook ziet? Hoe interpreteer je hun signalen? Huilt een baby omdat hij honger heeft, of omdat hij een knuffel wil? Wil hij rust of wil hij spelen? Begrijpt een peuter wat je zegt? Hoe kan je baby's begrijpen en inspeken op hun initiatieven?

Heel wat onderzoekers proberen antwoorden te vinden op dergelijke vragen. De resultaten van hun werk verschijnen in gespecialiseerde bladen. Het vraagt veel tijd om deze onderzoeken te vinden, te selecteren en te verwerken. Daardoor zijn ze vaak moeilijk toeganke-

lijk voor mensen die dagelijks met baby's en peuters omgaan. Dit boek presenteert een aantal recente bevindingen uit het gespecialiseerde onderzoek.

Babykunde is een initiatief van het Expertisecentrum Pedagogische Ondersteuning in Kinderopvang en School gevestigd in Vlaanderen, dat praktijkgericht onderzoek doet. Monique van Boom, Lieselore Cuynen, Leen Dom en Siska Van Daele hebben bijgedragen geleverd aan het onderzoek naar de sociale ontwikkeling van baby's. Monique van Boom heeft van de resultaten dit praktijkboek gemaakt.

Bruikbaarheid

Het boek is een theorie- en praktijkboek-in-één voor de pedagogisch beleidsmedewerker of pedagogisch coach. Het boek is zeer bruikbaar om een themabijeenkomst over o-jarigen voor te bereiden. Ook voor verdieping in het observeren en coachen van medewerkers geeft dit boek handvatten. Een aantal pedagogisch medewerkers die ik het boek heb laten zien, wilden het meteen aanschaffen. Zij zijn nieuwsgierig naar recente inzichten over de ontwikkeling van baby's.

Babykunde | Monique van Boom | 100 pagina's | Politeia | 2019

Deze recensie is gemaakt door: Clarine de Leve. Zij is pedagoge en werkt vanuit Vyoj Opleiden. www.e-schoolkinderopvang.nl
E: C.de.leve@Vyojopleiden.nl

Creëer verandering: verander je denken

‘De kracht van liminaal denken’ is een boek van Dave Gray. Liminaal is Latijns voor drempel. Letterlijk betekent het doorgang, maar een drempel is ook het begin van elke reis. Liminaal denken is de kunst van het vinden, creëren en het gebruik van drempels om verandering te realiseren.

We construeren onze opvattingen, meestal onbewust, en daarna houden ze ons gevangen. Ze kunnen ons helpen focussen en ons effectiever maken, maar ze kunnen ons ook helaas beperken. Ze maken ons blind voor kansen en stellen ons bloot aan verwarring, angst en twijfel. Aldus een citaat van Kurt Hanks in het boek van Dave Gray.

Waarom kunnen sommige mensen succesvol veranderen en anderen niet? ‘Het is de manier van denken die dit bepaalt’, zegt Gray. Om daar een mooi beeld bij te krijgen, kijk straks even naar het korte filmpje <http://liminalthinking.com/>

Overgangsfase

Wat is nu liminaal denken en wat heeft dat te maken met veranderen? Liminaal is een woord voor grens. Je gaat van de ene situatie over naar de andere. Je kent het vertrouwde, het verleden, maar weet niet waar je naartoe gaat. Je zit nog in het onbestemde, het ongeduide, in een overgangsfase. Het leren omgaan met dit onbestemde, een proces waarin je je eigen overtuigingen onderzoekt, is de kern van dit boek.

Grays boek bestaat uit twee delen. Deel 1 laat zien hoe je overtuigingen je leven vorm geven. We handelen naar hoe we denken dat de wereld in elkaar zit. Gray geeft hier uitleg aan zes beginselen of principes. Overtuigingen, schrijft Gray, zijn modellen. Niet de modellen van de werkelijke realiteit, maar modellen van de realiteit zoals we die zien en ervaren. Die modellen heb je nodig, hoe imperfect ook, om door de complexe wereld te ma-

noeuvreren. En we maken die modellen zelf. We creëren zelf – en met anderen – een ‘bubbel’. Zo maken we ook meteen onze eigen blinde vlekken. Kortom, we vervormen de werkelijkheid en het zou ons helpen wanneer we die vervormingen tot een minimum kunnen beperken, schrijft Gray.

Wanneer we iets willen veranderen, dan kan dat alleen als we ons denken veranderen. Wanneer we onze overtuigingen, onze principes, tegen het licht willen en durven houden en die bewust veranderen of ter discussie stellen. We kunnen alleen veranderen in het nu, in dit moment. En dat kunnen we alleen door onze automatische piloot bewust uit te zetten.

Praktisch deel

Deel 2 is het praktische deel van het boek. Wat kun je zelf doen om je vervorming van de werkelijkheid tot een minimum terug te brengen? Allereerst: ga ervan uit dat je niet objectief bent. Dat lijkt natuurlijk een fantastische open deur. Maar laten we eerlijk zijn: diep in je hart weet je dat je niet objectief bent, en toch kan je overtuigd zijn van je gelijk. Dat spreekt elkaar toch tegen? Dan: vergelijk en valideer gezichtspunten. Kijk naar situaties vanuit zo veel mogelijk gezichtspunten, verander de onderliggende aannames en morrel daaraan. Want je bent immers niet objectief, dus daar zou ruimte moeten zitten.

En als laatste: doe net alsof het zo is! Dave Gray laat zien hoe je je (bedachte) overtuigingen kunt testen, zelfs als je niet gelooft dat ze waar zijn. Alles wat je hoeft te doen is *doen alsof* ze waar zijn. En dan kijken wat er gebeurt.

Automatische piloot

Dit boek vind ik een aanrader voor iedereen. Iedereen heeft overtuigingen en iedereen wil

weleens iets veranderen, of moet weleens wat veranderen. Of dat nu in de privé-situatie is of werkgerelateerd. Het onderzoeken van de eigen overtuigingen onder onze aannames om iets wel of niet te doen, is dus altijd van belang. Een van die hulpmiddelen daarbij is het uitzetten van onze automatische piloot.

Het boek leest lekker, soepel en is voorzien van eenvoudige, maar zeer beeldende tekeningen en schema’s. Het oogt fris, helder en overzichtelijk. Het citaat waarmee ik deze recensie opende is een fundamentele veronderstelling van Kurt Hanks. Het lijkt de motor geweest voor dit boek.

De kracht van liminaal denken | Dave Gray | 192 pagina’s | Vakmedianet | 2017

Deze recensie is gemaakt door: Marianne van Duuren, Maatschap van Duuren, van Zuylen & partners. www.dzmaatschap.nl

